

A lopás bűn

A hét embere

A Gazdasági Versenyhivatal jogerősen pert nyert öt kartellező autópálya-építő cég ellen. a 2002 nyarán indult közbeszerzés ajánlattevői - a Strabag, a betonút, a hídépítő, az Egút és a Debmút - megállapodtak abban, melyikük nyeri az egyes sztrádaszakaszokra kiírt pályázatokat. a heti válasz Nagy Zoltánt, a "győztes" versenyhivatal elnökét kérdezte.

B. A. korkep@hetivalasz.hu

Nyár közepén kromofággal locsolták le a szolgálati autóját. Sejtí már, hogy ki akarta önt megfegyelmezni?

A rendőrség lezárta a nyomozást, nem talált tettet. Én is csak azt tudom, hogy az első rendszámablától a hátsóig gondosan végiglocsolták a gépkocsit. Azóta is értetlenül állok az eset előtt -soha nem kaptam olyasfajta fenyegetéseket, amelyeknek ez lett volna a logikus végkifejlete.

Másfajtákat kapott?

Öt éve sokkhatás ért bizonyos cégeket; ekkor kezdtünk erőteljesebben fellépni a közbeszerzéses kartellek ellen. Ennél is nagyobb feltűnést keltettünk azzal, hogy semmilyen nyomásra nem állítottuk le a vizsgálatainkat, sőt az összes törvény adta lehetőséget váratlan rajtaütés, adatbázisok lefoglalása - kihasználtuk. Eleinte kaptam furcsa üzeneteket egy-egy magát megnevezni nem kívánó feladótól, de idén pattogzott le először a festék az autómról.

Amikor közbeszerzéses kartellekről beszél, a lefülelt sztrádaépítőkre gondol? Ennél szélesebb körre gondolok már tucatnyi esetünk van. Bár az autópálya-beruházókra kiszabott hétmilliárd forintos bírságunk a legnagyobb, volt dolgunk fővárosi útépítésekkel, épületberuházásokkal, -felújításokkal vagy épp azzal az informatikai beszerzéssel, amit az előző ciklus oktatási tárcája szervezett meg öt tudományegyetem számára. Jelenleg egy Heves megyei útépítésekhez kapcsolódó kartellvizsgálatban vagyunk benne.

A hétmilliárdos kartellbírsággal sújtott öt cég ma is kiemelt szereplője a hazai útépítőpiacnak. Nem lehet kizárni ezeket a vállalatokat az állami tenderekből?

A versenyhivatal feladata lényegében annyi, hogy kimondja: ezek vagy azok a szereplők kartelleztek. Emellett elrettentő bírságokat is kiszabunk, de mindez nem fedezet arra, hogy a károsultak kára megtérüljön. Így itt nincs vége a "bűnhődésnek". Ha például friss tendereknél állapítjuk meg az összebeszélés tényét, az érintett kartellezők - rendőrségi nyomozás és bírósági ítélet után - akár börtönbüntetést is kaphatnak, hiszen a köz

I, beszerzéses kartellezés két éve büncselekménynek minősül. A 2002-2003-as sztrádaügyekre persze nem érvényesek a büntető törvénykönyv új szakaszai. A múlt heti jogerős ítélet után viszont az állam - a Nemzeti Autópálya (NA) Rt. jogutódjaként ismert Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.-n keresztül kártérítési pereket indíthat a kartellezők ellen. Azt megígérhetem, hogy a versenyhivatal minden eszközzel ösztönözni fogja ezt a folyamatot. Sőt, a közbe, szerzés kiírójának elvileg arra is lehetősége van, hogy kizárja a rajtakapott kartellezőket a további pályázatokról. Komoly kártérítési per vagy kizárás nyilván csak akkor lesz, ha a kiíró

NA Rt. nem volt cinkosa a kartellezőknek. Eddig csak az oktatási tárca által szervezett - előbb már említett - beszerzésnél tudtuk megalapozni a gyanút, hogy volt információáramlás a pályázatot kiíró egyetemi felelősök és a kartellezők között. Az NA Rt. esetében nem merült fel a hűtlen kezelés gyanúja. Nemrég meghökkentő adatot közölt a versenyhivatal: a 2000 óta átadott autópályák akár 220 milliárd forinttal olcsóbban is megépíthetőek lettek volna. A nemzetközi szakirodalom szerint a kartellezők 10-48 százalékkal emelik meg a normál versenyárakat. Ezekre a kutatásokra alapoztuk a 220 milliárdos kalkulációnkat, s persze a hazai sztrádaépítőik általunk lefoglalt belső feljegyzéseire.

Ezt a pénzt tehát valakik ellopták?

A kollégáim a minap rábukkantak egy katolikus honlapra, ahol a hét "alternatív" főbűn között az árfixálás is szerepelt. Nem kérdés: aki kartellez, vagyis mesterségesen magasabb árszintet állapít meg, meglopja a fogyasztót - jelen esetben a közbeszerzés kiíróját.

Kampányidőszakban a pártok rendre kapcsolatba hozzák egymást bizonyos sztrádapénzekkel. Alaptalanul?

Az idők során találkoztam olyan cégvezetőikkel, lobbistákkal, akik szentül hitték, hogy a versenyhivatal ügyis leállítja majd a társaságaik ellen folyó vizsgálatot, merthogy fölöttük védőernyő van. Nem tudom, igazat beszéltek-e, a vizsgálatot viszont folytattuk. Önt még Orbán Viktor nevezte ki a hivatal élére, Gyurcsány Ferenc pedig meghosszabbította mandátumát. Szokatlan karrier...

Örülök, hogy a Gazdasági Versenyhivatal amolyan közmegegyezéssel maradt, és nagy érdem, hogy a vezetésem ideje alatt három miniszterelnök is elismerte tevékenységünket. Nem titkolom, megkönnyíti a munkámat, hogy az elnöki mandátum hat évre szól, vagyis túlnyúlik a politikai ciklusokon.

Nagy Zoltán

- 1958-ban született Tápiógyárgyén.
- A rendszerváltás után a Pénzügyminisztérium kabinetfőnöke, majd közigazgatási államtitkára.
- Az első kormányzati ciklust követően az OTP-Garancia Biztosító elnökvezérigazgatója.
- 1997-től az Állami Számvevőszék elemző-módszertani igazgatóságát vezeti.
- Kilenc éve a Gazdasági Versenyhivatal elnöke.

(Heti Válasz, 2007. szeptember 6., 8. oldal)